

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.V.21.884/2014/5.szám

A Kúria Dr. Lajer Ügyvédi Iroda által képviselt UniCredit Bank Hungary Zrt. felperesnek SBGK Ügyvédi Iroda által képviselt Magyar Állam (törvényes képviselője: Dr. Seszták Miklós Nemzeti Fejlesztési Miniszter) alperes ellen általános szerződési feltételek érvénytelenségi vélelme megdöntése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 19.G.43.519/2014. számon megindított perében a Fővárosi Ítéltábla 2014. november 4. napján meghozott 4. Pf.21.446/2014/5. számú jogerős ítéletével szemben a felperes 2014. november 12. napján előterjesztett felülvizsgálati kérelme, az alperes által 2014. november 25. napján benyújtott felülvizsgálati ellenkérelem folytán meghozta a következő

Í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 nap alatt fizessen meg 650.000 (Hatszázötvenezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a jelzálog fedezettel biztosított kölcsön szerződéseiben, személyi kölcsön szerződéseiben, folyószámla hitelszerződéseiben értékpapír fedezet mellett nyújtott kölcsönökre vonatkozó szerződéseiben alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt egyes szerződési feltételek nem tisztességtelenek, és ezért nem érvénytelenek. A keresetlevelében megjelölte azokat a szerződésblankettákat, üzletszabályzatokat és azok mellékleteit, amelyek az általános szerződési feltételeit tartalmazzák és amelyek egyes kikötései érvényességének megállapítására a keresete irányult. A keresetét a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseivel kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. tv. (Tv.)

szabályaira alapította. Állította, hogy a szerződése a T. 4. § (1) bekezdésében felsorolt feltételeknek megfelelnek. Indítványozta, hogy a bíróság forduljon az Alkotmánybírósághoz és kérje a Tv. 1. § (1) bekezdése,, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 19. §-ai, valamint a 2/2014. PJE 2. pontja alkotmányellenességének és nemzetközi szerződésbe ütköző voltának megállapítását. Indítványozta azt is, hogy a bíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unió Bíróságánál. Kérte, hogy a bíróság az Alkotmánybíróság és az Európai Unió Bíróságának döntéséig a per tárgyalását a Pp. 155/A. § (2) bekezdése, illetve 155/B. § (3) bekezdése alapján függeszse fel.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ítéletét a következőkkel indokolta:

A Tv. hatálya 1. §-ának (1) bekezdése szerint a 2004. május 1. napja és a Tv. hatályba lépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésekre terjed ki. A Tv. alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel vagy kölcsönszerződés, ha annak részévé vált a 3. § (1) bekezdése vagy a 4. § (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmaz általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel is. A Tv. 4. § (1) bekezdése kimondja, hogy a fogyasztói kölcsönszerződés egyoldalú kamat díj és költségemelés lehetővé kikötése tisztességtelen, ha az nem felel meg:

- a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének,
- b) a tételes meghatározás elvének (azaz, ha (az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő okok nincsenek kimerítően felsorolva)
- c) az objektivitás elvének (ha a pénzintézetnek módja van a feltétel bekövetkezését előidézni, a bekövetkezésében közrehatni)
- d) a ténylegesség és arányosság elvének (ha az oklistában felsorolt körülmények a kamatra nem, vagy nem változtatás mértékében hatnak),
- e) az átláthatóság elvének (ha a kölcsönvevő nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására),
- f) a felmondhatóság elvének,
- g) a szimmetria elvének (azaz annak a követelménynek, hogy a feltételek fogyasztó számára kedvező változása esetén annak hatása a fogyasztó javára is érvényesüljön. Azt, hogy az egyoldalú kamat, díj és költségmódosítást lehetővé tevő szerződéses kikötések a fentebb felsorolt elveknek nem felelnek meg, vélelmezni kell. A Tv. 4. § (2) bekezdése értelmében az egyoldalú szerződéses kikötés semmis, hacsak a pénzintézet erre irányuló perben a vélelmet meg nem dönti. A Tv. 11. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a tisztességtelenség vélelmének megdöntése iránti perben a bíróság kizárólag azt vizsgálhatja, hogy az egyoldalú kamat, költség és díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés megfelel-e a Tv. 4. §

/1) bekezdés a) - g) pontjaiban felsorolt elvek mindegyikének.

A felperes a keresetében egyéb szerződési kikötések tisztességességének megállapítását is kérte, ezek a kereseti kérelmek azonban a Tv. 11. § (1) bekezdése értelmében nem lehettek tárgyai ennek a pernek, ezért ezeket a kereseti kérelmeket el kellett utasítani. Téves a felperes jogi álláspontja miszerint a régi Ptk. 209. § (2) bekezdésének, az új Ptk. hasonló szabályt tartalmazó 6.:102. § (2) bekezdésének, a szerződésben előírt kamat egyoldalú módosításáról szóló 275/2010 (XII.15) Kormány rendelet, a 93/2013. EKG irányelv 4. cikk (1) bekezdésének alkalmazásával a szerződés tisztességtelenségét kell vizsgálni és ha a bíróság a tisztességtelenséget nem látja bizonyítottnak, úgy a feltételt tisztességesnek kell tekinteni. Téves továbbá az a felperesi jogi álláspont, hogy nem lehet tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely jogszabály előírásaival megegyezik, vagy ha azt a jogszabály előírásainak megfelelően határozták meg. E jogi álláspontjának alátámasztásul a Ptk. 209. § (6) bekezdésére hivatkozott. A bíróság feladata kizárólag a Tv. 4. § (1) bekezdése által felállított törvényi vélelem megdöntésére felhozott felperesi tényállítások vizsgálata volt. Mivel a Kúria a 2/2014. (VI.16.) PJE számú jogegységi döntésében részletesen az átláthatósággal kapcsolatos jogi álláspontját fejtette ki. Célszerű volt elsődlegesen azt vizsgálni, hogy a felperes szóban lévő általános szerződési feltételei megfelelnek-e az átláthatóság elvének. A felperes üzletszabályzatában foglalt azok az általános szerződési feltételek, amelyek a felperes számára az egyoldalú kamat, díj, és költségemelés lehetővé tették, az átláthatóság elvének nem felelnek meg a következő szövegű kikötések miatt: Emelhető a kamat ha, „a kamatláb a bank megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú kölcsönök pénzpiacon kialakult kamatlábát”. Kamatemelést indokol az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági intézkedés, a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés, vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltoztatása, és az ezek értelmezésében, alkalmazásában bekövetkezett változás. Alapot ad a kamatemelésre továbbá a bank forrásköltségeinek változása, a jegybanki alapkamat, a jegybanki napi és betéti kamatlábak változása, a pénzpiaci forrásszerzési lehetőségek, a tőke és pénzpiaci kamatlábak, a bankközi hitelkamatok változása, a fogyasztói árindex változása, az adósért vállalt kockázat tényezőjének a bank megítélése szerinti változása, a bank hitelszámla-vezetési költségeinek változása, a szolgáltatás dologi költségeinek változása, az informatikai környezet fejlesztése, az adatvédelmi alkalmazások változása. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő okok felsorolásán kívül az üzletszabályzat mást nem tartalmaz, így nem adja magyarázatát, hogy a felsorolt körülmények milyen okból, milyen mértékben történő megváltozása eredményezi a kamat, a költség és a díj megemelését,

és a körülmények változása milyen mérvű kamat, költség és díjemelést tesz indokolttá. A fogyasztó azaz a kölcsönvevő mindezt a szerződés megkötésekor nem láthatta, hogy a körülmények változása milyen változást idéz elő a kötelezettségeiben. A szabályzat nem hozza a fogyasztót olyan helyzetbe, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás estén ellenőrizni tudja: a szerződésmódosítás indokolt volt-e, s ha igen az milyen mértékű kamatváltozást tett elfogadhatóvá. Nem felel meg az átláthatóság követelményének az üzletszabályzat 1, 2, 3. számú mellékletének szövegezése sem. Az árszínvonal emelkedés által indokolt kamatemelésre vonatkozóan 2. számú melléklet 2. pontja annyit tartalmaz, hogy a kamatemelés mértéke nem haladhatja meg a Központi Statisztikai Hivatal által kimutatott éves, átlagos árszínvonal emelkedés mértékét, azt azonban nem tartalmazza a melléklet, hogy az árszínvonal emelkedés pontosan milyen mértékű kamatemelkedést hozhat. A 3. sz. melléklet 2. pontja is a bankot egyoldalú kamatemelésre jogosító feltételeket sorol fel. Így emelheti a bank a kamatot: a jegybanki, a bankközi, pénzpiaci kamatlábak, a bank lekötött ügyfélbetétei, a refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapírok kamatának emelkedése esetén, továbbá ha a bank hitelezési tevékenysége refinanszírozásul szolgáló kölcsönszerződések költségei bizonyíthatóan emelkedtek. A 3. számú melléklet 3. pontja szerint a kamatláb növekedése nem haladhatja meg a 2. pontban meghatározott feltételek változásának együttes hatása alapján meghatározott mértéket, figyelembe véve a bank forrásszerkezetét és annak változását. Azt azonban nem határozza meg a 3. sz. melléklet, hogy a 2. pontban felsorolt feltételek együttesen milyen mértékű egyoldalú kamatemelésre adnak alapot, így az sem állapítható meg, hogy a 2. pontban felsorolt feltételek egyenként milyen mértékű kamatemelést tesznek lehetővé. Azt pedig, hogy a bank forrásszerkezete miként változik a fogyasztó nem ismerheti meg. A 3. pont ezen túlmenően csak a 2. pontban meghatározott feltételek változása esetén lehetséges kamatemelésre vonatkozik. Az 1. és a 4. pontban említett kockázatváltozásokhoz kötött kamatemelés teljesen határozatlan. A felperes általános szerződési feltételei az érthető és egyértelmű megfogalmazás, a tételes meghatározás, és az objektivitás elvének megfelelnek. Az objektivitás elvének azonban csak annyiban, amennyiben a feltétel a felperes elhatározásától független külső körülményre vonatkozik. Az pedig, hogy a ténylegesség és arányosság követelményének megfeleltek-e a felperes általános szerződési feltételei csak konkrét módosítás kapcsán dönthető el. A felmondhatóság és a szimmetria elvének való megfelelés vizsgálata szükségtelen volt ugyanis a pénzintézeteknek az általános szerződési feltételeikbe ezekre az elvekre vonatkozó kikötéseket nem kell felvenniük, mert ezek az elvek jogszabályok kógens rendelkezésénél fogva amúgyis a szerződések részévé válnak. Mivel a felperes általános szerződési feltételeinek a Tv. hatálya alá tartozó kikötései az átláthatóság elvének nem felelnek meg, a Tv. 11. § (2) bekezdése értelmében a

kereset alaptalan s ezért elutasítandó volt.

Az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezése kiterjedt a folyószámla-hitelszerződésekre, a hitelkártya szerződésekre is, amelyek nem tartoznak a Tv. hatálya alá, a másodfokú bíróság ezért a felperes 2004. május 1. napja és 2009. július 31. napja között alkalmazott folyószámla-hitelszerződése 5.2 és 5.3 pontja, a 2004. május 1. napja és 2009. november 1. napja között alkalmazott hitelkártya szerződése 19. pontja és 2004. május 1. napja és 2009. november 1. napja között alkalmazott bankkártya üzletszabályzata 5.6. pontja vonatkozásában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és e vonatkozásban a pert megszüntette; egyebekben az elsőfokú ítéletet azzal hagyta helyben, hogy az indokolásából mellőzte az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a ténylegesség és arányosság, a felmondhatóság, valamint a szimmetria elvére vonatkozó részt. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alkotmánybírósági normakontroll kezdeményezése iránti kérelmét elutasító döntését nem indokolta meg. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI (Abtv.) 25. § (1) bekezdése értelmében a bírónak az előtte folyamatban lévő perben akkor kell egyedi normakontroll iránti eljárást kezdeményeznie az Alkotmánybíróságnál, ha olyan jogszabály alkotmányellenességét észleli, amelyet a perben alkalmaznia kell, illetve, ha a perben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. A Tv. alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság nem állapította meg. Az elsőfokú bíróság nem tartotta a Tv-t alkotmányellenesnek. A kérelem elutasítását azon túl, hogy alkotmányellenességet nem észlel indokolnia nem kellett. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére eljárási szabálysértés miatt ezért nem adott okot az, hogy az elsőfokú bíróság nem kezdeményezett előzetes normakontrollt az Alkotmánybíróságnál. Rámutatott, hogy fellebbezéssel az elsőfokú bíróságnak ez a döntése nem is volt támadható.

A felperes fellebbezésében az előzetes normakontroll kezdeményezése iránti kérelmét megismételte. A megismételt kérelem is alaptalan volt egyrészt azért, mert a felperes által alkotmányellenesnek tartott szabályok részben nem alkalmazandók a perben, másrészt azért, mert az alkalmazandó jogszabályok nem alkotmányellenesek. A felperes a fellebbezési eljárásban megismételte azt a kérelmét - amelynek elutasítását fellebbezéssel nem támadta- is, hogy a bíróság kezdeményezzen az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárást. A kérelmét annyiban módosította, hogy a Tv. alkotmányvétséget tartott rendelkezése értelmezését és nem az uniós jogba való ütközésének megállapítását kérte. A Tv. a felperes által alkotmányellenesnek tartott rendelkezései tartalmilag megegyeznek a Kúria 2/2014. számú jogegységi határozatával. A Kúria a jogegységi döntését az Európai Unió Bírósága C-26/13.sz. határozatának figyelembevételével hozta meg. Az Európai Unió

Bíróságának ez a határozata a Kúria előzetes döntéshozatali eljárásra irányuló kezdeményezésére született meg. Mindezt a felperes újabb előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelme is alaptalan volt.

A Tv. 6. §-a értelmében a felperesnek kellett megjelölnie azokat a szerződéses kikötéseket, amelyeket a 4. § (1) bekezdése által felállított törvényi vélelemmel ellentétben tisztességesnek tekint. A Pp. 215. §-ának rendelkezése szerint a bíróság a felperesnek ehhez a kereseti kérelmében kötve volt. A Tv. 4. § (1) és (2) bekezdéséből következik, hogy a 4. § (1) bekezdése előírásainak meg nem felelő szerződéses kikötés semmis. A Tv. 4. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabály egyébként megegyezik a felperes által hivatkozott, de a perben nem alkalmazható régi Ptk. 209/A. §-ának (2) bekezdésének és az új Ptk. 6: 103. § (3) bekezdésének egymással megegyező rendelkezéseivel, melyek szerint a fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltétel, valamint egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis és nem az egész szerződés; a tisztességtelen szerződési feltételt nem írottak kell tekinteni. Az, hogy a szerződés az érvénytelen rész nélkül teljesíthető-e vagy sem a pénzügyi és a fogyasztó közötti perben dönthető el. Mindebből következik, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül szorítkozott annak vizsgálatára, hogy az egyoldalú kamat, költség és díjemelést lehetővé tevő általános szerződési feltételek tisztességtelensége mellett szóló törvényi vélelem megdönthető-e vagy sem. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes általános szerződési feltételei az átláthatóság követelménynek nem felelnek meg, ezért a Tv. 4. § (1) bekezdésében felsorolt további feltételek vizsgálatára nem is volt szükség.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsősorban eljárási szabálysértésre hivatkozva kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését. Arra az esetre ha a Kúria a lényeges eljárási szabálysértést nem állapítaná meg, érdemi felülvizsgálati kérelmében a 2004. május 1. és 2014. július 26. között kötött devizaalapú fogyasztói kölcsön- és pénzügyi lízingszerződéseiben alkalmazott általános szerződési feltételeinek az egyoldalú kamat, költség, és díjemelésre vonatkozó kikötései megfelelnek a Tv. 4. § (1) bekezdés a - g) pontjaiban felsorolt jogelveknek, ezért azok tisztességesek és érvényesek. A jogerős ítélet eljárási szabálysértés miatti hatályon kívül helyezése iránti kérelme mellett azzal érvelt, hogy a másodfokú bíróság nem indokolta az alkotmánybírósági normakontroll és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó kérelmének elutasítását, ezért a jogerős ítélet indokolása nem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében az ítélet indokolásával szemben támasztott követelményeknek. Hangsúlyozta, hogy sem az első, sem a másodfokú bíróság nem fejtette ki: a Tv. kérdéses rendelkezései miért nem

alaptörvény ellenesek. Előadta, hogy nem a másodfokú bíróság utasítását kéri az alkotmánybírósági kontroll kezdeményezésére, hanem arra irányul a felülvizsgálati kérelme, hogy a Kúria utasítsa a másodfokú bíróságot: a megismételt eljárásban hozandó ítélete indokolását egészítse ki a Pp. 156/B. § szerinti kérelmével kapcsolatban. A részletes indokolásra azért is szükség van, mert a Pp. 155/B. § (4) bekezdése értelmében az érdemi határozat közzlése után van a peres fél abban a helyzetben, hogy a bírósági indokolás függvényében az indítvány elutasítása ellen jogorvoslattal éljen. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét a felülvizsgálati eljárásban is fenntartotta. E kérelme kapcsán kifejtette:

„Az uniós jogalkotó már megalkotta a fogyasztóvédelem területén a tisztességtelenség fogalmát (13/93/EGK. irányelv 3. cikk (1) bekezdése), a nemzeti jogalkotó a hatáskörén is túlterjeszkedett a Törvény 4. § (1) bekezdésében megalkotott tisztességtelenség fogalmával. Az uniós jog hatékony érvényesülésének elvét a Tv. a Kúria 2/2014. PJE határozatának 2. pontja, és a jogerős ítélet álláspontja egyértelműen sérti”. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke szerint a Kúriának „felterjesztési kötelezettsége” van arra tekintettel, hogy a felperes a Kúria határozatával szemben nem élhet további jogorvoslattal. Az érdemi felülvizsgálati kérelme indokaként előadta:

A bíróság az általános szerződési feltételeinek tisztességtelenségét nem is vizsgálhatja, mert azok megfelelnek a régi Ptk. 209. § (2) bekezdése, az új Ptk. 6:102. § (2) bekezdése, a 13/93/EGK irányelv előírásainak. Téves az eljárt bíróságoknak az a jogi álláspontja, hogy a tisztességtelenség vizsgálatánál nem alkalmazhatók a régi Ptk. 209. § (6) bekezdésének, az új Ptk. 6:102. § (4) bekezdésének rendelkezései. Irányadónak kell tekinteni nem csak a régi és új Ptk. említett szabályait, hanem a szerződésekben előírt kamat egyoldalú módosításának feltételeiről szóló 275/2010. (XII.15.) Kormány rendelet szabályait is. Az általános szerződési feltételei ezeknek a jogszabályoknak megfelelnek, ezért azokat nem lehet tisztességtelennek tekinteni. A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a részleges érvénytelenséggel kapcsolatos álláspontját. A részleges érvénytelenségen ő azt értette, hogy ha az általános szerződési feltételeinek az egyoldalú kamatmódosításra vonatkozó kikötése tisztességtelenek is, az nem jelenti egyúttal azt is, hogy az egyoldalú költség és díjmódosítást lehetővé tevő általános szerződési feltételek is tisztességtelenek. Sé relmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, hanem a keresetlevélben előadottakat tekintette tényállásnak és azt „szövegszerűen átmásolta” ítélete indokolásának tényállási részébe. Állította, hogy az általános szerződési feltételei megfelelnek a Tv. 4. § (1) bekezdése a) – g) pontjaiban meghatározott jogelveknek.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában

való fenntartására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes jogerős ítélettel szemben felhozott eljárásai jogi kifogásai alaptalanok. Az eljárás bíróságok a felperes alkotmánybírói normakontroll és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmeit elutasító döntéseiket kellőképpen megindokolták. Az indokolás rövidebbé önmagában nem jelenti azt, hogy a bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Hivatkozott az Alkotmánybírói időközben meghozott III/1522/2014. számú határozatára, amely szerint a Tv. nem ütközik az Alaptörvénybe. Előadta, hogy az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése értelmében az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének kötelezettsége csak akkor terheli a nemzeti bíróságot, ha az előtte lévő ügy eldöntéséhez közösségi jogi kérdés megválaszolása szükséges. Csak ilyen ügyekben kell annak a nemzeti bíróságnak is előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeznie, amelynek határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak. Kiemelte, hogy a felperes általános szerződési feltételei nem ismertetik a fogyasztó kötelezettségei lehetséges változtatásának mechanizmusát és a kötelezettségek változásának mértékét; a felperes általános szerződési feltételeinek az egyoldalú kamat, kölcsön, díjemelésre vonatkozó kikötései ezért sem felelnek meg az átláthatóság követelményének.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A jogszabálysértés nem csak az anyagi, hanem az eljárási jogi szabályok téves alkalmazásával is megvalósulhat. Az eljárás bíróságok nem követtek el olyan eljárási jogszabálysértést, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését tenné szükségessé. A felperes szerint az eljárás bíróságok azzal követtek el eljárási jogszabálysértést, hogy az alkotmánybírói normakontroll és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasító döntésüknek nem adták kellő indokát. A Pp. 155/A. § (3) bekezdése, illetve a Pp. 155/B. § (4) bekezdése értelmében a szóban lévő kérelmeket elutasító végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek. A Pp. 222. § (1) bekezdése kimondja, hogy megindokolni csak olyan végzést kell, amely külön fellebbezéssel megtámadható. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak a felperes kérelmeinek elutasítását nem kellett megindokolnia. A felperes kérelmeit elutasító elsőfokú döntést a Pp. 254. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróságnak kellett felülbírálnia és ítélete indokolásában okát adni annak, hogy az helyes volt-e vagy sem. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában kellő indokát adta annak, hogy a felperes normakontroll és előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelme miért alaptalan. Az indokolási kötelezettség megsértése miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére az esetben kerülhet sor, ha egyáltalán nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire

alapította. A jogerős ítélet indokolása az indokolással szemben támasztott követelményeknek megfelel, mert abból megállapítható, hogy a peres fél a rá nézve kedvezőtlen döntés indokait nem tartja meggyőzőnek, nem ok az ítélet hatályon kívül helyezésére. Időközben az Alkotmánybíróság meghozta a Tv. alaptörvény-ellenességének megállapítása iránt előterjesztett bírói indítványok tárgyában a III/1522/2014. számú határozatát és a Tv.-nek a perben alkalmazandó szabályt nem tartotta alkotmányellenesnek. A normakontroll kezdeményezése ezért már céltalanná vált. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását illetően a Kúria a jogerős ítélet indokait helyesnek tartotta s azokra ezúttal hivatkozik csak. Alaptalanul állította a felperes, hogy a jogerős ítélet azért is jogszabálysértő, mert az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, csupán a keresetlevelében előadottakat emelte át ítélete indokolásába, és ezt a másodfokú bíróság nem kifogásolta. A kereset elbírálásához szükséges tényállást a felperesnek a keresetlevelében elő kell adnia. Bizonyításra csak az esetben van szükség, ha az alperes a keresetlevélben állított tények valóságát vitatja. A perben, a per tárgyának természetéből adódóan, a döntéshez szükséges tényállást a felperes szerződésblankettáiba, üzletszabályzataiba és azok mellékleteibe foglalt azok a szerződési feltételek képezik, amelyek a felperest egyoldalú nyilatkozattal a kamatok, a költségek és díjak emelésére jogosítják. Ezek a tények pedig a csatolt okiratok alapján megállapíthatók voltak; azokat az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tartalmazza. Az eljáró bíróságoknak az ügy érdemében elfoglalt jogi álláspontja is helytálló. Helyesen fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy ha az általános szerződési feltételek a Tv. 4. § (1) bekezdés a) - g) pontjaiban felsorolt jogelvek egyikének nem felelnek az már az egyoldalú kamat, költség díj változtatás tisztességeségének megállapítása iránti kereset elutasítását eredményezi, ezért miután az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az általános szerződési feltételek szóban forgó kikötései az átláthatóság elvének nem felelnek meg, az általános szerződési feltételek egyéb a Tv. 4. § (1) bekezdésében felsorolt elveknek való megfelelését már szükségtelen volt vizsgálni. A kamat, költség, díj emelést lehetővé tevő körülmények hatásainak értékelése olyan szakértelmet igénylő kockázatelemzést tesz szükségessé, amit csak a pénzpiaci folyamatokat ismerő felperes képes elvégezni, a pénzügyi szakismerettel nem rendelkező kölcsönvevő azonban nincs abban a helyzetben, hogy ellenőrizze: az egyoldalú szerződés módosítást lehetővé tevő körülmények valóban bekövetkeztek-e, s ha igen azok milyen mértékű kamat, költség és díjemelést tesznek indokolttá. A kölcsönvevő már csak ezért sem volt abban a helyzetben, hogy előre lássa: milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására. Minthogy a felperes általános szerződési feltételeinek az egyoldalú kamat, költség és díjemelésre vonatkozó kikötései az átláthatóság elvének nem felelnek meg s ezért a másodfokú bíróság jogszerűen hagyta

helyben az elsőfokú bíróság a felperes tisztességtelenség vélelmének megdöntésére irányuló keresetét elutasító döntését a Kúria a jogerős ítélet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati költségét. Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban csak a jogi képviseletével kapcsolatban keletkezett költsége. Az ügyvédi munkadíjat az alperes a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződésben meghatározott mértékben (2.959.120 Ft + ÁFA) kérte a perköltség összegének meghatározásának figyelembe venni. A felülvizsgálati eljárásban kifejtett ügyvédi munkához képest azonban ez a perköltség igény túlzott. Az alperes jogi képviselőjének a felülvizsgálati eljárásban csak a megelőző eljárásokban már kifejtett jogi álláspontját kellett megismételnie. A Kúria ezért a perköltséget a megbízási szerződésben kikötött munkadíj a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján történt mérséklésével állapította meg.

Budapest, 2014. december 8.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Szűcs József s.k. előadó
bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő